

NHẤT HẠNH

BÔNG
HỒNG
CÀI ÁO

A
FLOWER
FOR YOU

BÔNG HỒNG CÀI ÁO

A
FLOWER
FOR YOU

a bilingual edition

Translation from the Vietnamese by

Helen Coutant with Thach Mai

1983

BÔNG HỒNG CÀI ÁO

Lá Bối in lần thứ nhất năm 1964,
tại Saigon - Việt Nam. Tác giả và nhà
xuất bản giữ bản quyền.

*Vietnamese text copyright © by
NHẤT HÀNH*

*English translation copyright © by
HELEN COUTANT & THẠCH MÃI*

*This bilingual edition published by
special permission.*

Cover design by VO DINH

tết dâng mẹ,
và để làm quà vui lan cho những
người nào có điểm phúc còn mẹ
medford, tháng tám 1952.

n. h.

1

BÔNG HỒNG CÀI ÁO của NHẤT
HANH và phần Anh Ngữ do HELEN
COUTANT & THẠCH MAI dịch
thuật - GIA ĐÌNH PHẬT TƯ NAM
TUYỀN, chùa Nam Tuyên, Falls
Church, Virginia, Hoa Kỳ ấn hành
với sự cho phép của các tác giả -
Kỷ niệm MÙA BÁO HIỂU 1983.

Ý niệm về mẹ thường không thể
tách rời ý niệm về tình thương.
Mà tình thương là một chất liệu
ngọt ngào, êm dịu và cố nhiên là
ngon lành. Con trẻ thiếu tình
thương thì không lớn lên được.
Người lớn thiếu tình thương thì
cũng không «lớn» lên được.
Cần cỗi, héo mòn. Ngày mẹ tôi
mất, tôi viết trong nhật ký : tai
nạn lớn nhất đã xảy ra cho tôi
rồi ! Lớn đến cách mấy mà mất
mẹ thì cũng như không lớn, cũng

bóng hồng cài áo

cảm thấy bơ vơ, lạc lõng, cũng không hơn gì trẻ mồ côi. Những bài hát những bài thơ ca tụng tình mẹ bài nào cũng dễ hay, cũng hay. Người viết, dù không có tài ba, cũng có rung cảm chân thành ; người hát ca, trừ là kẻ không có mẹ ngay từ thuở chưa có ý niệm, ai cũng cảm động khi nghe nói đến tình mẹ. Những bài hát ca ngợi tình mẹ đâu cũng có, thời nào cũng có. Bài thơ mất mẹ mà tôi thích nhất, từ hồi nhỏ, là một bài thơ rất giản dị. Mẹ đang còn sống, nhưng mỗi khi đọc bài ấy thi sợ sệt, lo âu... sợ sệt lo âu cho một cái gì còn xa, chưa đến, nhưng chắc chắn phải đến :

năm xưa tôi còn nhỏ
mẹ tôi đã qua đời !
lần đầu tiên tôi hiểu

bóng hồng cõi áo

thùm phẩn trê mì cõi.
quanh tôi ai cũng khóc
im lặng tôi vẫn thôi
để dòng nước mắt chảy
là bớt khổ li rồi...
hoàng hôn phủ trên mì
chuông chùa nhẹ rơi rơi
tôi thấy tôi mì mè
mì cả một bầu trời.

Một bầu trời thương yêu dịu ngọt, lâu quá mình đã bơi lội trong đó, sung sướng mà không hay, đê hôm nay bừng tỉnh thì thấy đã mệt rồi. Người nhà quê Việt nam không ưa nói cách cao kỳ. Nói rằng bà mẹ già là một kho tàng của yêu thương, của hạnh phúc thì cũng đã là cao kỳ rồi. Nói mẹ già là một thứ chuối, một thứ xôi, một thứ đường

ngọt dịu, người dàn quê đã diễn
tả được tinh me một cách vừa
giản dị vừa đúng mức :

- *Ilé già như chuối ba hương
Như xôi nếp ngọt, như đường
mía lau.*

Ngon biết bao nhiêu ! những
lúc miệng vừa đắng vừa ngọt
sau một cơn sốt, những lúc như
thế thì không có món ăn gì có
thể gợi được khẩu vị của ta. Chỉ
khi nào mẹ đến, kéo chăn đắp
lại ngực cho ta, đặt bàn tay (bàn
tay ? hay là tơ trời đâu là miên ?)
trên trán nóng ta và than thở
« khὸ chira, con tôi », ta mới
cảm thấy đầy đủ, ấm áp, thấm
nhuần chất ngọt của tinh me,
ngọt thơm như chuối ba hương,
dịu như xôi nếp ngọt và đậm

đà lịm cả cõi họng như đường
mía lau. Tình mẹ thì trường
cửu, bất tuyệt; những chuỗi ba
hương, đường mía lau, xôi nếp
một ấy không bao giờ cùng tận.
Công cha như núi thái sơn, nghĩa
mẹ như « nước trong nguồn chảy
ra ». Nước trong nguồn chảy ra
thì bất tuyệt. Tình mẹ là gốc
của mọi tình cảm thương yêu.
Mẹ là giáo sư dạy về thương
yêu, một phân khoa quan trọng
nhất trong trường đại học cuộc
đời. Không có mẹ, tôi sẽ không
biết thương yêu. Nhờ mẹ mà tôi
biết được thế nào là tình nhân
loại, tình chúng sinh; nhờ mẹ
mà tôi có được chút ý niệm về
đức từ bi. Vì mẹ là gốc của tình
thương, nên ý niệm mẹ lẩn trùm
ý niệm thương yêu của tôn giáo
vốn cũng dạy về tình thương.
Đạo Phật có đức Quan Thế Âm,

tôn sùng dưới hình thức mẹ. Em bé vừa mở miệng khóc thì mẹ đã chạy tới bên nôi. Mẹ hiện ra như một thiên thần dịu hiền làm tiêu tan khổ đau lo âu. Đạo Chúa có đức Mẹ, thánh nữ đồng trinh Maria. Trong tín ngưỡng bình dân Việt có thánh mẫu Liễu Hạnh, cũng dưới hình thức mẹ. Bởi vì chỉ cần nghe đến danh từ mẹ, ta đã thấy lòng tràn ngập yêu thương rồi. Mà từ yêu thương đi tới tín ngưỡng và hành động thì không xa chỉ mấy bước.

Tây phương không có ngày Vu lan nhưng cũng có Ngày Mẹ (Mother's Day) mồng mười tháng năm. Tôi nhà quê không biết cái tục ấy. Có một ngày tôi đi với thầy Thiên Ân tới nhà sách ở khu Ginza ở Đông Kinh, nửa

bóng hồng cài áo

đường gặp mấy người sinh viên Nhật, bạn của thầy Thiên Ân. Có một cô sinh viên hỏi nhỏ thầy Thiên Ân một câu, rồi lấy trong sáu ra một bông hoa cầm chướng màu trắng cài vào khuy áo trắng của tôi. Tôi lạ lùng, bỡ ngỡ, không biết cô làm gì, nhưng không dám hỏi, cố giữ vẻ tự nhiên, nghĩ rằng có một tục lệ chi đó. Sau khi họ nói chuyện xong, chúng tôi vào nhà sách, thầy Thiên Ân mới giảng cho tôi biết đó là Ngày Mẹ, theo tục Tây phương. Nếu anh còn mẹ, anh sẽ được cài một bông hoa màu hồng trên áo, và anh sẽ tự hào được ~~còn~~ mẹ. Còn nếu anh mất mẹ, anh sẽ được cài trên áo một bông hoa trắng. Tôi nhìn lại bông hoa trắng trên áo mà bỗng thấy tủi thân. Tôi cũng mò cài như bắt cứ một đứa trẻ vò

bông hồng cài áo

phúc khôn nạn nào ; chúng tôi không có được cái tự hào được cài trên áo một bông hoa màu hồng. Người được hoa trắng sẽ thấy xót xa, nhớ thương, không quên mẹ, dù người đã khuất. Người được hoa hồng sẽ thấy sung sướng nhớ rằng mình còn mẹ, và sẽ cố gắng để làm vui lòng mẹ, kéo một mai người khuất núi có khóc than cũng không còn kịp nữa. Tôi thấy cái tục cài hoa đó đẹp và nghĩ rằng mình có thể bắt chước áp dụng trong ngày báo hiếu Vu lan.

Mẹ là một dòng suối, một kho tàng vô tận, vậy mà lầm lúc ta không biết, để lãng phí một cách oan ương. Mẹ là một món quà lớn nhất mà cuộc đời tặng cho ta, những kẻ đã và đang có mẹ. Đừng có đợi đến khi mẹ

chết rồi mới nói: trời ơi, tôi sống bên mẹ suốt mấy mươi năm trời mà chưa có lúc nào ~~nhìn~~ kĩ được mặt mẹ. Lúc nào cũng chỉ nhìn thoáng qua. Trao đổi vài câu ngắn ngủi. Xin tiền ăn quà. Đòi hỏi mọi chuyện. Ôm mẹ mà ngủ cho ấm. Giận dỗi. Hờn lẫy. Gây bao nhiêu chuyện rắc rối cho mẹ phải lo lắng, ốm mòn, thức khuya dậy sớm vì con. Chết sớm cũng vì con. Đè mẹ phải suốt đời bếp núc vá may, giặt rửa, dọn dẹp. Và đè mình bận rộn suốt đời lên xuống ra vào lợi danh. Mẹ không có thì giờ nhìn kỹ con. Và con không có thì giờ nhìn kỹ mẹ. Đè khi mẹ mất, mình có cảm nghĩ: thật như là mình chưa bao giờ thật có ý thức rằng mình có mẹ.

Chiều nay khi đi học về, hoặc khi đi làm việc ở sở về, em hãy vào phòng mẹ với một nụ cười

thật trầm lặng và thật bền. Em sẽ ngồi xuống bên mẹ. Sẽ bắt mẹ dừng kim chỉ, mà dừng nói nǎng chi. Rồi em sẽ nhìn mẹ thật lâu, thật kỹ để trong thấy mẹ và để biết rằng mẹ đang sống và đang ngồi bên em. Cầm tay mẹ, em sẽ hỏi một câu ngắn làm mẹ chú ý. Em hỏi: « Mẹ ơi, mẹ có biết không? ». Mẹ sẽ hơi ngạc nhiên và sẽ hỏi em, vừa hỏi vừa cười: « biết gì? » — Vẫn nhìn vào mắt mẹ, vẫn giữ nụ cười trầm lặng và bền, em sẽ nói: « mẹ có biết là con thương mẹ không? ». Câu hỏi sẽ không cần được trả lời. Cho dù người lớn ba bốn mươi tuổi người cũng có thể hỏi một câu như thế, bởi vì người là con của mẹ. Mẹ và em sẽ sung sướng, sẽ sống trong ý thức tình thương bất diệt. Mẹ và em sẽ đều trở thành bất diệt và ngày mai, mẹ

bóng hồng cát áo

mắt, em sẽ không hối hận, đau lòng.

Ngày Vu lan ta nghe giảng và đọc sách nói về ngài Mục Liên và về sự hiếu đế. Công cha, nghĩa mẹ. Bồn phận làm con. Ta lạy Phật cầu cho mẹ sống lâu. Hoặc lạy mười phương tăng chú nguyện cho mẹ được tiêu diêu nơi cực lạc, nếu mẹ đã mất. Con mà không có hiếu là con bỏ đi. Nhưng hiếu thì cũng do tình thương mà có ; không có tình thương, hiếu chỉ là giả tạo, khô khan, vụng về, cố gắng mệt nhọc. Mà có tình thương là có đủ hết rồi. Cần chi nói đến bồn phận. Thương mẹ, như vậy là đủ. Mà thương mẹ không phải là một bồn phận. Thương mẹ là một cái gì rất tự nhiên. Như khát thì uống nước. Con thì phải có mẹ, phải thương mẹ. Chứ phải đây không

bông hồng cài áo

phải là luân lý, là bدن phận. Phai
đây là lý đương nhiên. Con thì
đương nhiên thương mẹ, cũng
như khát thì đương nhiên tìm
nước uống. Mẹ thương con, nên
con thương mẹ. Con cần mẹ, mẹ
cần con. Nếu mẹ không cần con,
con không cần mẹ, thì đó không
phải là mẹ là con. Đó là lạm dụng
danh từ mẹ con. Ngày xưa, thầy
giáo hỏi rằng : con mà thương
mẹ thì phải làm thế nào ? Tôi
trả lời : vâng lời, cố gắng, giúp
đõ, phụng dưỡng lúc mẹ về già
và thờ phụng khi mẹ khuất núi.
Bây giờ thì tôi biết rằng : con
thương mẹ thì không phải « làm
thế nào » gì hết. Cứ thương mẹ,
thế là đã làm rồi, đủ hết rồi, cần
chi phải hỏi « làm thế nào » nữa !

Thương mẹ không phải là
một vấn đề luân lý đạo đức. Anh
mà nghĩ rằng tôi viết bài này để

mẹ, nhưng tôi có lý tưởng, vì vậy phải xa mẹ. Thiệt thòi cho tôi, có thể thòi. Ở trên đời, có nhiều khi ta phải chọn lựa. Mà không có sự chọn lựa nào là không khổ đau. Anh không thể bắt cả hai tay. Chỉ khổ là vì muốn làm người nên anh phải khổ đau. Tôi không hối hận vì bỏ mẹ đi tu nhưng tôi tiếc và thương cho tôi vò phúc thiệt thòi nên không được hưởng thụ tất cả kho tàng quý báu đó. Mỗi буди chiều lạy Phật, tôi cầu nguyện cho mẹ. Nhưng tôi không được ăn chuối ba hương, xôi nếp mót và đường mía lau.

Anh cũng đừng tưởng tôi khuyên anh: không nên đuổi theo sự nghiệp mà chỉ nên ở nhà với mẹ. Tôi đã nói là tôi không khuyên răn ai hết — tôi không giảng luân lý đạo đức — rồi mà.

Tôi chỉ nhắc anh: mẹ là chuối, là xôi, là đường, là mật, là ngọt ngào, là tình thương. Đè anh đừng quên. Đè chị đừng quên. Đè em đừng quên. Quên là một lỗi lớn: Cũng không phải lỗi nữa, mà là một sự thiệt thòi. Mà tôi không muốn anh chị thiệt thòi, vô tình mà bị thiệt thòi, khờ dại mà bị thiệt thòi. Tôi xin cài vào túi áo anh một bông hoa hồng: đè anh sung sướng, thẽ thơi.

Nếu có khuyên, thì tôi sẽ khuyên anh như thế này. Chiều nay, khi đi học về, hoặc khi đi làm việc về, anh hãy vào phòng mẹ với một nụ cười thật trầm lặng và thật bền. Anh sẽ ngồi xuống bên mẹ. Sẽ bắt mẹ đừng kìm chí, mà đừng nói năng chi. Rồi anh sẽ nhìn mẹ thật lâu, thật kỹ, đè trong thấy mẹ và đè biết rằng mẹ đang sống và đang ngồi

khuyên anh về luân lý đạo đức là anh lầm. Thương mẹ là một vần đề hưởng thụ. Mẹ như suối ngọt, như đường mía lau, như xôi nếp mờ. Anh không hưởng thụ thì uồng cho anh. Chị không hưởng thụ thì thiệt cho chị. Tôi chỉ cảnh cáo cho anh chị biết mà thôi. Đề mai này anh chị đừng có than thở rằng : đời ta không còn gì cả. Một món quà như mẹ mà còn không vừa ý thì họa chăng có làm ngọc hoàng thượng để mới vừa ý, mới bằng lòng, mới sung sướng. Nhưng tôi biết ngọc hoàng không sung sướng đâu, bởi ngọc hoàng là đẳng tự sinh, không bao giờ có điểm phúc có được một bà mẹ.

Tôi kể chuyện này, anh đừng nói tôi khờ dại. Đáng lẽ chị tôi không nên đi lấy chồng và tôi, tôi không nên đi tu mới phải.

Chúng tôi bỏ mẹ mà đi, người thì theo cuộc đời mới bên cạnh người con trai thương yêu, người thì đi theo lý tưởng đạo đức minh say mê và tôn thờ. Ngày chị tôi đi lấy chồng, mẹ tôi lo lắng lắng xanh, không tò vè buồn bã chi. Nhưng đến khi chúng tôi ăn cơm trong phòng, ăn qua loa đè đợi giờ rước dâu, thì mẹ tôi không nuốt được miếng nào. Mẹ nói: mươi tám năm trời nó ngồi ăn cơm với mình, bây giờ nó ăn bữa cuối cùng rồi thì nó sẽ đi ăn ở một nhà khác. Chị tôi gục đầu xuống mâm cơm, khóc. Chị nói: thôi con không lấy chồng nữa. Nhưng rốt cuộc thì chị cũng đi lấy chồng. Còn tôi thì bỏ mẹ mà đi tu. « Các ái tử sở thân » là lời khen ngợi người có chí xuất gia. Tôi không tự hào chi về lời khen đó cả. Tôi thương

A FLOWER FOR YOU

by NHẤT HÀNH

translation from the

Vietnamese by HELEN COUTANT

with THẠCH MAI

*Copyright © 1983 by
HELEN COUTANT & THACH MAI*

**All rights reserved. No part of this book may
be reproduced in any form or by any means
without permission in writing from the authors.**

This edition published by special permission.

bên anh. Cầm tay mẹ, anh sẽ hỏi
một câu ngắn làm mẹ chú ý. Anh
hỏi: « mẹ ơi, mẹ có biết không? »
Mẹ sẽ hơi ngạc nhiên và sẽ nhìn
anh, vừa cười vừa hỏi: « biết
gi? » — Vẫn nhìn vào mắt mẹ,
vẫn giữ nụ cười tràn lặng và
bên, anh sẽ hỏi tiếp: « mẹ có biết
là con thương mẹ không? » Câu
hỏi sẽ không cần được trả lời.
Cho dù anh lớn ba bốn mươi
tuổi, chị lớn ba bốn mươi tuổi,
thì anh cũng hỏi câu ấy, chị cũng
hỏi câu ấy, em cũng hỏi câu ấy.
Bởi vì anh, bởi vì chị, bởi vì em
đều là con của mẹ. Mẹ và anh
sẽ sung sướng, sẽ được sống
trong ý thức tình thương bất
diệt. Và ngày mai mẹ mất, anh
sẽ không hối hận, đau lòng, tiếc
rằng anh không có mẹ.

Đó là điệp khúc tôi muốn ca
hát cho anh nghe hôm nay. Và

bông hồng cài áo

anh hãy ca, chị hãy ca, em hãy
ca cho cuộc đời đừng chìm trong
vô tâm, quên lãng. Đóa hoa màu
hồng tôi cài trên áo anh rồi đó.
Anh hãy sung sướng đi.

—*—

When I think of my mother, I can not separate her image from my idea of love. For love was the natural ingredient in the sweet, soft tones of her voice. Love is the nourishment you need to grow; without it you will be stunted though you may seem "grown". On the day I lost my mother, I wrote in my diary: "The greatest calamity has just happened!" Even when you are an adult and living away from your mother, her loss leaves you feeling as disconsolate and abandoned as any small orphan.

A FLOWER FOR YOU

You have all opportunities to hear songs praising a mother's devotion. They abound, and almost all are charming, even if talent is lacking. For neither the author nor the singer can lack sincere feelings, and so when we listen we are moved. Of all those poems about losing your mother, the one I have always liked best since I was very small is a simple verse. My mother was still living then, but every time she read that poem to me I felt fear and worry - fear and worry about some future event, something far off but inevitable:

*Years ago, still small, I
lost my mother:*

*How I understood then the
lot of an orphan!*

*Everyone wept around me
but I grieved in silence,*

*Ignorant that to relieve
sorrow*

*A flood of tears must fall.
Dusk envelopes the tomb-
stone.*

A FLOWER FOR YOU

*The soft bell of the temple
tolls:*

*Losing my mother, I lost
the universe . . .*

A universe of love in which you bathe unknowingly! Only when it has gone do you awaken with a start. Our Vietnamese peasants like to speak simply. It would be much too ornate for them to describe their mothers as treasures of sweetness. Vietnamese folkrhymes compare a mother's devotion to a kind of banana, or sweet rice, or sugar; thus, in a manner both simple and precise, their feelings find expression:

*A mother's love is sweet
like Bà Hường bananas
Like Nếp Mát rice and Luu
sugar . . .*

How delicious it is to experience such a feeling! Especially during those

A FLOWER FOR YOU

moments when your mouth is flat and bitter following an attack of fever and nothing has any taste. Suddenly your mother comes in to pull the blanket up over your chest. She places her other palm (palm or is it heavenly silk?) on your forehead and laments, "My poor child!" Then you feel full and warm, filled with her sweetness, a sweetness like "Bà Hương bananas, Nếp Mát rice and Lau sugar". Her love for you can never dry up; the Bà Hương bananas, Nếp Mát rice and Lau sugar flow from an endless source. "As one's father is like Thái-Sơn Mountain, so your mother is like water flowing from a spring".* Spring water gushes forth without end. This love is the source of all love. Your mother teaches you love, and it is the most important lesson in your life. Without her you cannot know how to love. Thanks to her you will have the capacity to love humanity, to love all life. Thanks

*Old Vietnamese folksymes

A FLOWER FOR YOU

to her you will form an idea of compassion. Because her love is the source of all love, our religions make use of this idea in teaching spiritual love. Buddhism has Quán-Thê-Âm, the Goddess of Mercy, who is a mother image. Catholics have a mother saint, the Holy Virgin Mary. And among Vietnamese peasants there is faith in a holy mother, Liếu-Hanh. When you are small, your mother seems like a soft, gentle angel who makes your pains and worries melt away. For as you barely let out a cry she is there at your side. Just the word "mother" fills your heart with love. It is only a few steps to go from this love to a spiritual faith and action.

Although the West does not have our Vu-Lan Festival (*Day of Remembrance*), it does have Mother's Day, the second Sunday of May. Years ago I was so unfamiliar with Western culture I didn't know of this custom. One day as I was going to a bookstore in the Ginza district

A FLOWER FOR YOU

of Tokyo with a fellow monk, we ran into some Japanese students who knew him. One of the young women in the group whispered something to him. Then she drew from her pocket-book a beautiful white carnation and buttoned it in my coat. I was a bit startled but did not ask the reason for her action. Instead, thinking that this must be some foreign custom, I tried to appear natural. Only later, when we were in the bookstore, did Master Thiên-Ân explain that it was Mother's Day in Japan, a custom they had adopted from the West. If your mother was still living you would be given a red flower to wear; but if she were dead, you would receive a white one. Looking down again at the white flower on my coat, I was suddenly filled with grief; I felt like a small orphan, as unfortunate and wretched as could be. Those of us who wore a white flower could not be happy. But the white flower did make us remember tenderness and love. And those

A FLOWER FOR YOU

who happily wore a red flower were reminded to try to bring their mothers joy and contentment as long as they lived. I found this custom of flower giving beautiful and thought that in Vietnam we might also adopt it for the Vu-Lan Festival Day, our special day dedicated to filial piety.

Your mother is the source of love, an inexhaustible treasure; yet so often you don't realize this and waste this treasure foolishly. Your mother is the greatest gift life gives you. Don't wait until she has died to say, "I lived with her for 10, or 15 years and never took the time to look carefully at her face." Time flies. You exchange a few brief sentences, perhaps ask for money to buy some candy. Or you lose your temper, and make a fuss and whine restlessly; you always create complicated troubles for her to worry about; yet when you are ill she holds you till you sleep. She rises early, even if she is sick and worn-out. She is forever cooking, washing, cleaning up.

A FLOWER FOR YOU

And you, you are constantly running in and out, doing this and that so that your mother scarcely has the time to look closely at you. And when have you the time to look closely at her? Then, when she is gone, you are overcome by a feeling of loss because you have never fully understood the meaning of her presence and devotion.

This afternoon when you return from school or work, go into your mother's room with a quiet smile. Sit beside her. Ask her to stop whatever she is doing, and then look at her really closely, for as long as you can, to see that she is really there next to you. Take her hand and ask her a very short question: "Mother, do you know what?" Taken by surprise she will ask you with a smile, "No, what?" Still looking into her eyes, still with a quiet smile, reply, "Did you know that I love you?" The question will need no answer. Even a person of thirty or forty can ask such a question because for your

A FLOWER FOR YOU

mother you are always a child. After this both of you will feel peaceful. Between you will be the conscious knowledge of your indestructible love for each other. And later, when she dies, you will not be overcome by feelings of regret.

On *Vu-Lan Festival Day* it is our custom to listen to sermons on filial piety, "the father's effort, the mother's devotion", the duties of children. We pray that the Buddha will grant our mothers long lives, or if they have died, we pray for their peace. Without a sense of filial piety, what would we be worth? But filial piety comes only from love; without it any effort in that direction is tired, clumsy, or deceitful. If love is everything, loving your mother is not a duty. Loving your mother is simply natural, as natural as drinking water when you are thirsty. You come from your mother and so you love her. Thus the right words here are not "ethics" and "duty". The only word

A FLOWER FOR YOU

is "natural". Because your mother loves you, you love her. Because you need your mother, your mother needs you. If a mother does not need her child then the child has no need for its mother. Then we have neither mother nor child, only an abuse of the terms "mother" and "child". Long ago a teacher asked me, "If you love your mother, how do you show it?" I answered, "Obey and help her, care for her when she is old and after her death carry out the proper ceremonies." Now, however, I would only say: I love my mother and I don't have to "show" anything at all. All I have to do is to go on loving her - that is sufficient; I don't need to ask myself anymore "how to show it".

Loving your mother, therefore, is not an ethical or moral problem. If you think I am writing this to urge you to be moral and virtuous, you're quite mistaken. Loving your mother is a problem in the art of enjoyment.

A FLOWER FOR YOU

A mother is like *Nếp Mát* sweet rice, like *Lau* sugar, *Bà Hương* bananas. If you are not enjoying all this deliciousness then feel sorry for yourself! If I want you to know about this it's only so one day you won't say, "Nothing's left in my life! . . ." You have a present like a mother, and you're complaining! You tell me if only you were the *Jade Emperor* you would be happy. But I'll tell you this: the *Jade Emperor* is not really happy at all; he's a self-created god in heaven who never had the good fortune to have a mother like you and me!

Let me tell you about something else. Sometimes I think that my sister shouldn't have married and I shouldn't have become a monk. Both of us left our mother, one to lead a new life with someone she loved, the other to follow religious ideals he had embraced. The day my older sister got married, my mother looked harrassed but not terribly sad. Then it came time for

A FLOWER FOR YOU

our last meal together. My mother could not swallow anything at all. Finally she said to my sister: "For 18 years you have sat and eaten with me. This is your last meal here. After this you'll go away and from then on eat in another home." My sister bent her head down over the tray, and wept. She said, "I don't want to get married anymore . . ." But, of course, she did, and I, too, went away to become a monk. We have a Vietnamese saying which praises the one who seeks truth and wisdom by leading a monk's life. I don't feel proud at all whenever I hear it. I only know that I loved my mother dearly, yet because of my ideal I left her. So much the worse for me. There are so many times in life you have to make a choice and there is no choice which does not involve some degree of pain. You can't catch fish with both hands, as the saying goes. I do not regret having left my mother to become a monk;

A FLOWER FOR YOU

rather I feel sorry for myself because I haven't been able to enjoy simply being a son. Every evening after the worship ceremony to the Lord Buddha, I pray for my mother. But I can't eat Bà Hương bananas, Nếp Mát sweet rice, or Lau sugar anymore.

But this is not advice – I'm not telling you that you must not pursue any goals but instead stay home with your mother. I'm not preaching. I only want to repeat: your mother is sweet banana, sweet rice, a face, love... I'm repeating this so you won't forget it for that would be a great mistake. Or rather, not a mistake, but a kind of waste, a loss. I don't want you to suffer this loss out of oversight or naivety. I only want to remind you of the red flower in your coat, of your happiness. Nothing more.

If I had any advice it would be this: This afternoon, returning from school or work, go into your mother's room with a quiet smile. Sit down at

A FLOWER FOR YOU

her side. Ask her to stop what she is doing, but don't say much. After you have looked at her a long time, closely, in order to see into her and to truly realize that this is your mother, alive, seated beside you, take her hand and ask this short question which will get her attention: "Mother, do you know what?" A bit surprised, she'll look at you smiling: "Know what?". Still looking into her eyes, still smiling, reply, "Did you know that I love you?" This question needs no answer. Even if you are no longer a child but thirty or forty you can still ask it. For her you are always a child. From then on you and your mother will be content, filled with your awareness of an unending love between you. One day when she is gone, you will have no regrets, no feeling of pain and sorrow, as if she had never been there.

This is the song I wish to sing for you today. I hope you will sing it often, to the ends of your lives. Now

A FLOWER FOR YOU

I have already fastened on your coat
a red blossom . . . Be happy . . .

NHẤT HẠNH

CHÂN THÀNH CẢM TẠ

Thương Tọa THÍCH NHẤT HẠNH
HELEN COUTANT

THẠCH MAI
cho phép tái bản BÔNG HỒNG
CÀI ÁO (A FLOWER FOR YOU)

Họa Sĩ VÕ ĐÌNH

Trình bày hình bìa

GDPT NAM TUYỀN

BÔNG HỒNG CÀI ÁO của NHẤT
HÀNH và A FLOWER FOR YOU
do HELEN COUTANT và THẠCH
MAI dịch thuật. GIA ĐÌNH PHẬT
TỬ NAM TUYỀN Chùa NAM
TUYỀN, Falls Church, Virginia
Hoa Kỳ ấn hành nhân mùa BÁO
HIẾU Phật Lịch 2527 (1983).

NHÂN MÙA VŨ LAN

Gia Đinh Con VÀ PHat Tu

O Tamda, VÀ PHat

Tu O, ORLANDO, FL.

Chung Con XIN TAI Ban

Bong Hong Cai AO

De Hoi Huong Den

ONG Ba Cha Me, Cua

Chang Con Sam duoc Sanh

Ve Tay PHuong

va Tat Ca chua Hoang

linh Tong Muoi phuong

A Di Da PHat

NAM mo DAI Hieu

Muc Kien Lien Bo Tat